

Z LEGISLATIVY EVROPSKÉ UNIE

Účelem této rubriky je podat přehled o vybraných významných právě připravovaných či již přijatých legislativních aktech Evropské unie, které mají z hlediska svého obsahu vazby na oblast správního práva nebo činnost správních orgánů a úřadů členských států nebo EU nebo jsou jinak významné co do předmětu úpravy. Účelem informací vztahujících se k jednotlivým návrhům či platným právním předpisům EU není detailní rozbor daného předpisu, ale spíše stručné upozornění na jeho nejdůležitější aspekty, jakými jsou cíle a působnost právní úpravy. V případě zájmu o hlubší studium daného předpisu je u názvu předpisu uveden též odkaz na číslo Úředního věstníku Evropské unie, ve kterém byl daný předpis publikován.

Úřední věstník EU: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

Databáze Pre-Lex: http://ec.europa.eu/prelex/rech_simple.cfm?CL=cs

PRÁVNÍ PŘEDPISY EU

Jednotná evropská patentová ochrana

Na základě *rozhodnutí Rady 2011/167/EU, kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany*¹⁾ byla zřízena tzv. posílená spolupráce²⁾ v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany. Této posílené spolupráce se účastní celkem 25³⁾ z 27 členských států EU včetně České republiky.

V prosinci 2012 byla publikována dvě nařízení, která navazují na výše uvedené rozhodnutí a která mají za cíl zajistit provádění jednotné patentové ochrany. Jedná se o:

- *Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany*
- *Nařízení Rady EU č. 1260/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde příslušná ustanovení o překladu*⁴⁾

¹⁾ Úřední věstník EU L 76, 22. 3. 2011.

²⁾ Tzv. posílená spolupráce se navazuje mezi členskými státy v rámci evropských politik. Umožňuje zúčastněným státům organizovat spolupráci hlubší, než je ta, kterou v dotčených politikách původně předpokládaly Smlouvy (definice viz čl. 20 Smlouvy o EU, v podrobnostech viz čl. 326 až 334 Smlouvy o fungování EU).

³⁾ Posílené spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany se neúčastní pouze Itálie a Španělsko.

⁴⁾ Úřední věstník L 361, 31. 12. 2012.

Stávající právní úprava evropského patentu

Právní rámec udělování evropského patentu obsahuje Úmluva o udělování evropských patentů, neboli také Evropská patentová úmluva z roku 1973 (dále jen „EPÚ“). Členy EPÚ jsou dnes všechny členské státy EU a dalších 11 evropských zemí mimo EU. Přihláška patentu se podává Evropskému patentovému úřadu vždy v jednom z úředních jazyků EPÚ, kterými jsou francouzština, angličtina a němčina. Je možné podat přihlášku též v jazyce jiného členského státu smlouvy, nicméně přihláška musí obsahovat překlad do některého z uvedených úředních jazyků EPÚ. Samotné udělení evropského patentu však ještě nemá plný účinek ochrany patentu. Dle EPÚ je nutné též zajistit platnost uděleného patentu vždy v každé ze smluvních zemí, ve které přihlašovatel patentu požaduje ochranu. Procedura je poté poměrně komplikovaná neboť vyžaduje nejen překlady patentové přihlášky a spisu do jazyků uvedených zemí, ale také úhradu poplatků a splnění právních požadavků dané země, jejímž právem se přihlašování a ochrana patentů řídí.

Jednotná evropská patentová ochrana dle nové právní úpravy

Jednotná evropská patentová ochrana ve své podstatě využívá, resp. navazuje na výše popsané procedury udělování evropských patentů. První z uvedených nařízení, tedy nařízení č. 1257/2012 nově poskytne majitelům patentů možnost do jednoho měsíce po udělení evropského patentu požádat Evropský patentový úřad o vyznačení jednotného účinku ve všech zúčastněných členských státech EU. Jednotný účinek, který je nejdůležitějším atributem jednotného evropského patentu znamená, že poskytne patentu jednotnou ochranu a bude mít shodný účinek ve všech zúčastněných členských státech. To v praxi bude znamenat, že veškeré úkony, jako například převedení, omezení nebo zrušení patentu se uplatní vůči všem zúčastněným státům.

Pokud jde o patentovou přihlášku, její jazykový režim se nemění – patent bude udělen v jednom z úředních jazyků Evropského patentového úřadu, tedy v angličtině, francouzštině a němčině s tím, že budou k dispozici strojové překlady udělených patentů do všech úředních jazyků EU. Nová právní úprava obsažená v druhém z uvedených nařízení, tedy nařízení č. 1260/2012, též zakotvuje v čl. 5 nárok na kompenzaci nákladů do stanoveného limitu na překlady přihlášek podaných v unijních jazycích, které nejsou úředními jazyky EPÚ, a to pro vybranou skupinu subjektů (zejména malé a střední podniky, fyzické osoby, univerzity, veřejné výzkumné instituce).

V praxi uvedená úprava bude znamenat, že majitel patentu bude povinen obstatat potřebné překlady na své náklady pouze v případě sporu z porušení jeho patentových práv. V případě sporu majitel patentu bude muset na své náklady předložit překlad patentu do úředního jazyka státu EU, v němž má porušovatel bydliště či

sídlo, nebo do jazyka státu, v němž došlo k porušení patentu, a dále do úředního jazyka státu, kde má sídlo příslušný soud (čl. 4).

Je nutné doplnit, že kromě režimu, který zakotvují výše zmíněné předpisy, by mělo v průběhu roku 2013 dojít na základě mezivládní dohody zúčastněných států ke zřízení **jednotného patentového soudu**, který bude představovat soudní systém *sui generis* pro projednávání sporů z porušení evropských patentů a patentů s jednotným účinkem. Systém by měl být dvoustupňový a složený ze soudů první instance (ústřední, regionální a lokální komory⁵⁾) a jednoho společného soudu druhé instance se sídlem v Lucemburku. Soud se bude zabývat zejména rozhodováním sporů z porušení práv vyplývajících z jednotného evropského patentu. Tento nově zavedený soudní systém by měl přispět k výraznému zjednodušení vedení sporů z evropských patentů⁶⁾ tím, že poskytne majiteli patentu možnost domáhat se svých práv najednou, u jediného soudu. Očekává se též sjednocení rozhodovací praxe v unijních patentových věcech.

PŘIPRAVOVANÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY EU

Směrnice Evropského parlamentu a Rady o přístupnosti internetových stránek subjektů veřejného sektoru

COM(2012) 721 final

Tento návrh je názorným příkladem toho, co všechno lze v rámci EU harmonizovat prostřednictvím směrnic, a je zařazen do výběru legislativy EU spíše jako zajímavost. Nicméně nutno dodat, že se jedná o návrh, který by měl mít svým způsobem dopad na veřejný sektor, resp. jeho komunikaci vůči veřejnosti.

Návrh si klade za cíl sblížit právní předpisy členských států, které se týkají přístupnosti internetových stránek subjektů veřejného sektoru, a to prostřednictvím stanovení harmonizovaných požadavků obsažených v návrhu směrnice. Tyto požadavky jsou nicméně velmi stručně a obecně formulovány. Návrh směrnice v tomto smyslu pouze ukládá v čl. 3 členským státům přijmout opatření k zajištění toho, aby byly dotčené internetové stránky subjektů veřejného sektoru zpřístupněny

- jednotným a přiměřeným způsobem, aby je uživatel mohl vnímat, zacházet s nimi a porozumět jim, přičemž bude přizpůsoben obsah, prezentace a interakce, a v případě nutnosti poskytnuty dostupné elektronické alternativy;

⁵⁾ Ústřední komora by měla mít sídlo v Paříži a pobočky v Londýně a v Mnichově. Členským státům bude dána možnost vytvořit si svou lokální komoru. Několik členských států se bude moci též dohodnout na vytvoření společné regionální komory.

⁶⁾ Dle stávajícího systému zakotveného Evropskou patentovou úmluvou musí majitel evropského patentu v případě porušení vést soudní spor v každém státě, kde k porušení patentu došlo.

- způsobem, který usnadňuje interoperabilitu s různými uživatelskými aplikacemi a podpůrnými technologiemi na úrovni EU a v mezinárodním měřítku.

Směrnice by se neměla týkat všech internetových stránek subjektů veřejného sektoru, ale pouze vybraných oblastí, které jsou vymezeny v příloze směrnice. Jedná se o oblasti:

- daně z příjmu: prohlášení, oznámení o vyměření
- služby úřadů práce v oblasti hledání zaměstnání
- dávky sociálního zabezpečení: dávky v nezaměstnanosti, dětské přídatky, náklady na zdravotní péči (náhrada nebo přímé zúčtování), studentské granty.
- osobní doklady: pasy nebo řidičské průkazy
- registrace automobilů
- žádosti o stavební povolení
- prohlášení na policii, např. v případě krádeže
- veřejné knihovny, např. katalogy a nástroje pro vyhledávání
- žádosti o rodné a oddací listy a jejich vydání
- zápis k vyššímu vzdělávání nebo na univerzitu
- oznámení o změně bydliště
- služby související se zdravím: interaktivní poradenství o dostupnosti služeb, on-line, služby pro pacienty, sjednávání termínů.

Návrh směrnice dále neobsahuje žádná další pravidla či kritéria, jak mají být internetové stránky subjektů veřejného sektoru zpřístupněny veřejnosti tak, aby byly naplněny cíle směrnice. Je též otázkou, zda je směrnice opravdu vhodným právním nástrojem a zda by nepostačovalo pro uvedenou oblast např. doporučení. Bude tedy zajímavé sledovat vývoj projednávání tohoto návrhu a též to, jak bude zajištěna jeho implementace v České republice.

Daniel Hoda